

ኤልያስ - ቁጥር አምስት

የትንቢት ዝምታ

Jeff Pippenger

2023-10-03

ኤልያስ አክሱን እስራኤልን ሁሉ ወደ ቀርጫሎስ እንዲሰበሰብ ባደረገው ጊዜ፣ ይህ እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያንን ከጨለማው ዘመን በ1798፣ ከሦስት ዓመት ተኩል ስደት በኋላ አውጥቶ ወደ 1844 እና ከዚያም በኋላ ወደ 1863 መምራቱን አስቀድሞ ያሳዩ ነበር። እነዚያ ሦስት ቀናት ኢሳይያስ በሰባተኛው ምዕራፍ እንዳቀረበው የ“ሰባቱ ዘመናት” አወቃቀር የመጨረሻዎቹ ሦስት የመንገድ ምልክቶች ናቸው።

እንዲሁም የ1798፣ 1844 እና 1863 ታሪክ ሙሴ የእስራኤልን ልጆች ከግብፅ ባርነት አውጥቶ ወደ ሲና ተራራ በመራቸው ጊዜ በምሳሌነት ተገልጦ ነበር። የመጀመሪያውና የሁለተኛው መልአክ ታሪክ በ1798 በመጨረሻው ዘመን የጀመረውን እና እንቅስቃሴው በ1863 ቤተ ክርስቲያን እስከሆነ ድረስ የቀጠለውን የሚለራይት እንቅስቃሴ ይወክላል። ኤልያስና ሙሴ የሚለራይት ታሪክ ሁለቱ ዋና ዋና ምስክሮች ናቸው፣ እናም በሦስተኛው መልአክ ታሪክ ዘመን በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ያሉት ሁለቱ ዋና ዋና ምስክሮች እነርሱ ናቸው።

የሚለራይት እንቅስቃሴ የራእይ አሥራ አራት ዘላለማዊ ወንጌል መጀመሪያን ያመለክታል፤ ፊውቸር ፎር አሜሪካ ደግሞ ፍጻሜውን ያመለክታል። በሚለራይቶች የመጀመሪያ እንቅስቃሴ እና በመጨረሻው እንቅስቃሴ መካከል የሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተ ክርስቲያንን እናገኛለን። እንደ 1856 የአድቪንቲስት ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊዎች መሠረት፣ የሚለራይት እንቅስቃሴ ቀሪ ክፍል ወደ ሎዶቅያ ሁኔታ ገባ፤ እንዲሁም 1798 እስከ 1856 ድረስ የነበረውን የፊላዴልፊያ ዘመን አበቃ።

በቀደመው ጽሑፍ ውስጥ፣ ተመስጦ ከቀይ ባሕር መሻገር ጋር የተያያዘውን ተስፋ መቁረጥ ከ1844 ዓ.ም. ታላቁ ተስፋ መቁረጥ ጋር እንደሚስማማ አሳይተናል። በዚያ ጊዜ፣ በመና የተወከለው የሰንበት ፈተና በሙሴ ታሪክ ውስጥ ደረሰ። በዚያው ትንቢታዊ ነጥብ ላይ፣ ከቅድስተ ቅዱሳን የመጣው ብርሃን፣ ባሕሩን ተሻግረው በእምነትም ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ለገቡት፣ ከሰንበት ጀምሮ የፈተናና የመንጻት ሂደት ጀመረ። ከ1844 ዓ.ም. በፊት የቀደመው የፈተና ሂደት በሙሴ ታሪክ ውስጥ ከልደቱ ጀምሮ ሲሆን፣ ለሚለራይታዎች ደግሞ በ1798 ዓ.ም. ዳንኤል እንደገለጸው ወደ ፍርድ የሚያመራ ባለሦስት ደረጃ የፈተና ሂደት የሚያመጣ የእውቀት መጨመር ጋር ተጀመረ።

ብዙዎች ይነጹ፣ ይነጣጠሩም፣ ይፈተኑም ይሆናሉ፤ ክፉዎች ግን ክፉ ያደርጋሉ፤ ከክፉዎችም አንዳቸውም አያስተውሉም፤ ጠቢባን ግን ያስተውላሉ። ዳንኤል 12:10።

የፍርድ መከፈት በ1844 ዓ.ም. ጥቅምት 22 የተመሰለው የፈርዶን ፍርድ ከግብፅ በኩር ልጆች ጀምሮ በቀይ ባሕር ውኃ ውስጥ በመጨረሻ በተፈጸመው ፍርድ ነበር። ጥበቦቻቹ በእምነት ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ከገቡ በኋላ፣ ወይም ቀይ ባሕሩን ካሻገሩ በኋላ፣ በ1798 በዘመኑ መጨረሻ የጀመረው የመፈተን ሂደት ከ1844 በኋላም ቀጠለ። በሙሴ ታሪክ ውስጥ ይህ በአሥር ፈተናዎች ተወክሎ ነበር፤ እስራኤልም በእያንዳንዱ ደረጃ ወደቀ። ከእነዚያ አሥር ፈተናዎች የመጨረሻው አሥራ ሁለቱ ሰላዮች የተስፋይቱን ምድር በመረመሩበት ጊዜ ነበር። በሙሴ ታሪክ ውስጥ የመጀመሪያው ፈተና ሰንበትን የሚወክለው የመና ፈተና ነበር፤ ለሚለራይታዎችም ሰንበት ከ1844 ዓ.ም. ጥቅምት 22 በኋላ እንደ መጀመሪያው ፈተና ታወቀ። በሁለቱም ትይዩ ታሪኮች የመጀመሪያው ፈተና ሰንበት መሆኑ፣ በሙሴ ታሪክ ውስጥ የሚከተሉት ዘጠኝ ፈተናዎች ከ1844 በኋላ ወደ ተስፋይቱ ምድር ወይም ወደ ሞት ምድር በዓ መግባትን የሚያበቁ ተከታታይ ፈተናዎች

እንደሚኖሩ ያመለክታሉ። 1863 ለሚለራውያን እንቅስቃሴ የመጨረሻውን ፈተና ይወክላል። ይህንን አስተያየት አሥራ ሁለቱ ሰላዮች ስለ ተስፋይቱ ምድር ሪፖርታቸውን በመመለሳቸው ጊዜ እንጀምራለን።

ከአርባ ቀንም በኋላ ምድሪቱን ከመረመሩ በኋላ ተመለሱ። ወደ ሙሴና ወደ አሮን እንዲሁም ወደ እስራኤል ልጆች ማኅበር ሁሉ በፋራን ምድር በዳ ወደ ቃዴስ መጥተው፣ ለእነርሱና ለማኅበሩ ሁሉ ወሬ መለሱላቸው፣ የምድሪቱንም ፍሬ አሳዩአቸው። እርሱንም ነግረው እንዲህ አሉ፤ ወደ ላክሽን ምድር ደርሰናል፤ በእውነትም ወተትና ማር የምታፈስስ ናት፣ ይህም ፍሬዋ ነው። ነገር ግን በዚያች ምድር የሚኖሩት ሕዝብ ኃይላን ናቸው፣ ከተሞቻቸውም የተመሸጉና እጅግ ታላላቅ ናቸው፤ ከዚህም በላይ በዚያ የአናቅን ልጆች አይተናል። አማሌቃውያን በደቡብ አገር ይኖራሉ፤ ኬጢያውያንና ኢያቡሳውያን እንዲሁም አሞራውያን በተራሮች ይኖራሉ፤ ከነዓናውያንም በባሕር አጠገብና በዮርዳኖስ ዳርቻ ይኖራሉ። ካሌብም በሙሴ ፊት ሕዝቡን ጸጥ አሰኛቸውና እንዲህ አለ፤ ፈጥነን እንደውጣና እንደረሳት፣ በእርግጥ ልናሸንፋቸው እንችላለንና። ከእርሱ ጋር የወጡት ሰዎች ግን እንዲህ አሉ፤ በዚያ ሕዝብ ላይ ልንወጣ አንችልም፣ ከእኛ ይልቅ ኃይላኞች ናቸውና። የመረመሩአትንም ምድር ስለ እስራኤል ልጆች ክፉ ወሬ አወጡ፣ እንዲህ እያሉ፤ ልንመረምራት ያለፍንባት ምድር ነዋሪዎቿን የምትበላ ምድር ናት፤ በውስጧም ያየናቸው ሕዝቦች ሁሉ እጅግ ረጃጅም ሰዎች ናቸው። በዚያም ግዙፋንን፣ ከግዙፋን የተወለዱትን የአናቅ ልጆች አየን፤ በራሳችንም ዓይን እንደ አንበጣ ነበርን፣ በእነርሱም ዓይን እንዲሁ ነበርን። ዘኁልቀ 13፡25-33።

ከዘኁልቀ የተወሰደው ይህ ክፍል፣ በውስጡ የተመለከተው ታሪክ የሚለር እንቅስቃሴን እንደ ምሳሌ እንደሚያመለክት በማይታሰብ ጊዜ፣ በቀላሉ ሊታለፉ የሚችሉ እጅግ አስፈላጊ እውነቶችን ይዟል። አንዱ ነጥብ ማለት፣ “ክፉ ወሬ” ያመጡት አመፀኞች አሥረኛውንና የመጨረሻውን ፈተናቸውን እየወደቁ እንደነበር ሲሆን፣ በዚያ የመጨረሻ ፈተና ሁለት የሰዎች ክፍሎች ተገለጡ። በቀደሙት ዘጠኝ ፈተናዎች ታሪክ ውስጥ ሲያድጉ የነበሩት እነዚህ ሁለት ክፍሎች፣ የትኛውን “ወሬ” ለመቀበል እንደመረጡ በመሠረት ባሕርያቸውን ገለጡ። በ1863 ዓ.ም.፣ የሚለር አድቪንቲዥም በዘሌዋውያን ሃያ ስድስት ውስጥ በባርነት ትንቢት እንደተወከለው የሙሴን ወሬ እምቢ አለ። በኢያቡና በካሌብ የቀረበው ወሬ ግን፣ በባርነት ከመውጣታቸው ታሪክ ሁሉ ውስጥ የእግዚአብሔርን “ወሬ” ብቻ ደግሞ መድገም ነበር። ከሙሴ መወለድ ጀምሮ፣ እግዚአብሔር ከባርነት እንደሚያወጣቸው እና ከዘመናት በፊት ለአብርሃም ወደ ተስፋ የተሰጠቸው ምድር እንደሚያገባቸው ተስፋ ሰጥቶ ነበር። ኢያቡና ካሌብ በመሠረታዊው ወሬ ላይ የቆሙትን ይወክላሉ፤ ሌሎቹ አሥሩ ሰላዮች ግን እግዚአብሔር ያንን ወሬ በእርግጥ ሰጥቶ እንዳልነበር በማለት ጥለውታል።

ሕዝቡም ሁሉ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው ጮኹ፣ ሕዝቡም በዚያች ሌሊት አለቀሱ። የእስራኤልም ልጆች ሁሉ በሙሴና በአሮን ላይ አንጎራጎሩ፤ ጉባኤውም ሁሉ፡- በግብፅ ምድር በሞትን ኖሮ እንዴት ይሻለን ነበር! ወይም በዚህ ምድር በዳ ብንሞት ኖሮ እንዴት ይሻለን ነበር! አሉአቸው። ሴቶቻችንና ልጆቻችን ምርኮ እንዲሆኑ፣ በሰይፍስ እንድንወድቅ፣ እግዚአብሔር ለምን ወደዚህ ምድር አመጣን? ወደ ግብፅ መመለስ ከዚህ አይሻለንምን? እርስ በርሳቸውም፡- አለቃ እናድርግልን፣ ወደ ግብፅም እንመለስ ተባባሉ። ዘኁልቀ 14፡1-4።

እ.ኤ.አ. በ1863 ዓ.ም. ጄምስ ኋይት በReview and Herald ውስጥ ሚለር ስለ “ሰባቱ ዘመናት” ያለውን ግንዛቤ የሚከለክል መጣጥፍ በጻፈ ጊዜ፣ እና በዚያው ዓመት ኡራያ ስሚዝ ስለ ዘሌዋውያን “ሰባቱ ዘመናት” ምንም ማጣቀሻ የሌለበትን ሐሰተኛ ሰንጠረዥ ባሳተመ ጊዜ፣ ኋይትና ስሚዝ ሁለቱም የዊልያም ሚለርን ሥራ ወደ ጎን አኑረው፣ የከሐዲ ፕሮቴስታንትነትን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ዘዴ ተጠቀሙ። በቅርቡ “የባቢሎን ሴት ልጆች” ብለው የለዩአቸው የከሐዲዎች ዘዴ፣ በመልአኩ ገብርኤል የተመራውን የሚለር መልእክት ለመከልከል እንደ ክርክር ተጠቀሙበት። በጥንታዊቱ እስራኤል አሥረኛው ፈተና ላይ በቀጥታ፣ “አለቃ እናድርግልን፣ ወደ ግብፅም እንመለስ” አሉ። በአሥረኛውና በመጨረሻው ፈተና ላይ የተገለጠው ውድቀት፣ ከመጀመሪያው ጀምሮ ከነበረው ዘገባ ጋር የተስማማውን “ዘገባ” በመካድና ወደ ግብፅ ባርነት ለመመለስ ባለው ፍላጎት ላይ

የተመሠረተ ነው። ኤርምያስ በ1843 የከሸፈውን ትንቢት ተከትሎ የተስፋ ቆራጮች ሆነው የነበሩትን በምሳሌያዊ ሁኔታ በወከለ ጊዜ፣ እግዚአብሔር በተለይ ወደ እግዚአብሔርና ለመልእክቱ ወደ ቀድሞው ቅንዓቱ እንዲመለስ ጠራው፤ ነገር ግን ደግሞ የባቢሎን ሴት ልጆች ተብለው ወደ ተለዩት ፈጽሞ እንዳይመለስ አዘዘው።

ስለዚህ ጌታ እንዲህ ይላል፡- አንተ ብትመለስ፣ እኔም እመልስሃለሁ። በፊቴም ትቆማለህ፤ ክቡሩንም ከንቱው ከሆነው ብትለይ፣ እንደ አፌ ትሆናለህ፤ እነርሱ ወደ አንተ ይመለሱ፣ አንተ ግን ወደ እነርሱ አትመለስ። ኤርምያስ 15፡19።

በ1863 ጄምስ ዋይት እና ዩርያስ ስሚዝ እነርሱን እንዳይሄዱበት ታዘዙበት ወደነበረው ስፍራ ወደ ኋላ እንዲመራቸው አዲስ አለቃ ሾሙ። ኢያሱና ካሌብ ወደ ፊት ለመሄድ የተመኙትን ይወክላሉ፤ ዋይትና ስሚዝ ደግሞ ወደ ኋላ ለመመለስ የተመኙትን ይወክላሉ።

ከዘንፈቀው መጽሐፍ ያለው ክፍል ሊታወስ የሚገባ ሌላ ነጥብ ይህ ነው፤ በመጨረሻው ዓመፅ፣ ሁሉም አመፀኞች በሚቀጥሉት አርባ ዓመታት በምድረ በዳ እንዲሞቱ የሚፈረድባቸው ይህ ዓመፅ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ “አንድ ቀን ለአንድ ዓመት” የሚለውን መርህ የሚያጸና ከሁለቱ ዋና ማጣቀሻዎች አንዱ ነው፤ ይህም ምናልባት ሚሊዮን የዘላለም ወንጌልንና የመጀመሪያውን መልአክ መልእክት ለመግለጥ የተጠቀመበት ከሁሉ የበለጠ አስፈላጊ የትንቢት ደንብ ነበር። ሌላው ይህን ደንብ የሚመሰክረው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ማስረጃ በሕዝቅኤል መጽሐፍ ውስጥ ይገኛል።

እነዚህንም ስትፈጽም፣ እንደገና በቀኝህ ጎን ተኛ፤ የይሁዳንም ቤት ኃጢአት አርባ ቀን ትሸከማለህ፤ ቀኑን በዓመት ፋንታ አድርጌ ሰጥቼሃለሁ። ሕዝቅኤል 4፡6።

አንድ ቀን ለአንድ ዓመት መርህን ያቋቋሙትን እነዚህን ሁለት ጥቅሶች በተመለከተ ብዙ ጊዜ የማይገነዘበው ነገር የሁለቱም ጥቅሶች ታሪካዊ አውድ ነው።

ምድሪቱን የሰለሉባቸውን ቀኖች ቀጥረ፣ አርባ ቀን እንደ ሆነ፣ ለእያንዳንዱ ቀን አንድ ዓመት በመቀጠር፣ ኃጢአታችሁን አርባ ዓመት ትሸከማላችሁ፤ ቃሌንም መመለሴን ታውቃላችሁ። ዘንፈቀው 14፡34።

በዘንፈቀው ያለው ጥቅስ በጥንታዊቷ እስራኤል መጀመሪያ ላይ ተከሰተ፣ የእግዚአብሔርም የቃል ኪዳን ሕዝብ ዓመፅን ይወክል ነበር፤ በሕዝቅኤልም ያለው ጥቅስ በጥንታዊቷ እስራኤል መጨረሻ ላይ ተከሰተ፣ እርሱም የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ ዓመፅን ይወክል ነበር። በመጀመሪያው የተፈረደው ቅጣት በምድረ በዳ ሞት ነበር፣ በመጨረሻውም የተፈረደው ቅጣት በጠላቶቻቸው ምድር ባርነት ነበር። የአንድ ቀን ለአንድ ዓመት መርህ የቃል ኪዳን ሕዝብን ዓመፅ ያሳላል። ሁለት ቅጣቶች፤ አንዱ በመጀመሪያ፣ አንዱም በመጨረሻ፣ ነገር ግን ሁለቱም የተለዩ ነበሩ። የመጀመሪያው በምድረ በዳ ጉዞ ላይ በቀስ በቀስ መጥፋት የመጣ ሞት ነበር፤ የመጨረሻው ግን በትክክለኛው ባቢሎን ምርኮና ባርነት ነበር።

ከዚያም ሙሴና አሮን በእስራኤል ልጆች ማኅበር ጉባኤ ሁሉ ፊት በግንባራቸው ተደፉ። ከምድሪቱም ሰላዮች የነበሩት የነጭ ልጅ ኢያሱና የዮፍኔ ልጅ ካሌብ ልብሳቸውን ቀደዱ፤ ለእስራኤልም ልጆች ማኅበር ሁሉ እንዲህ አሉ፤ ልንሰልል አልፈን ያለፍንባት ምድር እጅግ እጅግ መልካም ምድር ናት። እግዚአብሔርም በእኛ ደስ ካለው፣ ወደዚች ምድር ያገባናል፣ ይሰጠንማል፤ ወተትና ማር የሚፈስስባት ምድር ናት። ብቻ በእግዚአብሔር ላይ አታመፁ፤ የምድሪቱንም ሕዝብ አትፍሩ፣ እነርሱ ለእኛ እንጀራ ናቸውና፤ መጠጊያቸው ከእነርሱ ተለይቶአል፣ እግዚአብሔርም ከእኛ ጋር ነው፤ አትፍሯቸው። ነገር ግን ማኅበሩ ሁሉ በድንጋይ እንዲወግሯቸው ተናገረ። የእግዚአብሔርም ክብር በእስራኤል ልጆች ሁሉ ፊት በመገናኛው ድንኳን ታዩ። እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ አለው፤ ይህ ሕዝብ እስከ መቼ ያስቆጣኛል?

በመካከለኛውም ያደረግሁትን ምልክቶች ሁሉ ሲያይ እስከ መቼ አያምኑኝም? በቸነፈር እመታቸዋለሁ። ከርስታቸውም አስወግዳቸዋለሁ፤ ከአንተም ከእነርሱ የሚበልጥ ታላቅና ኃይል ሕዝብ አደርጋለሁ። ሙሴም እግዚአብሔርን እንዲህ አለው፤ ግብፃውያን ይሰሙታል። ይህንን ሕዝብ በጎይልህ ከመካከለኛው አውጥተሃልና፤ ለዚህም ምድር ነዋሪዎች ይነግሩታል፤ አንተ እግዚአብሔር በዚህ ሕዝብ መካከል እንዳለህ። አንተ እግዚአብሔር ፊት ለፊት እንደምትታይ። ደመናህም በላያቸው እንደሚቆም። በቀንም በደመና ዓምድ በሌሊትም በእሳት ዓምድ እንደምትቀድማቸው ሰምተዋልና። አሁንም ይህንን ሕዝብ እንደ አንድ ሰው ብትገድለው። ስምህን የሰሙ አሕዛብ እንዲህ ብለው ይናገራሉ፤ እግዚአብሔር የማለላቸውን ምድር ሊያገባቸው ስላልቻለ። በምድረ በዳ ገደላቸው። አሁንም እለምንሃለሁ። እንደ ተናገርህ የጌታይ ኃይል ይታላቅ፤ እንዲህ ብለህ ተናግረሃልና፤ እግዚአብሔር ለቀጣዩ የዘገየ ታላቅም ምሕረት ያለው ነው። ኃጢአትንና መተላለፍን ይቅር የሚል። ነገር ግን በፍጹም በደለኛውን ነጻ የማያደርግ። የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ እስከ ሦስተኛና አራተኛ ትውልድ የሚመለከት። እለምንሃለሁ። እንደ ምሕረትህ ታላቅነት የዚህን ሕዝብ ኃጢአት ይቅር በል፤ ከግብፅ እስከ አሁን ድረስም ለዚህ ሕዝብ ይቅር እንዳልህ እንዲሁ። ዘኁልቀ 14፡5-19።

በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ የተወከለው ታሪክ “የማስቈጣት ቀን” ተብሎ የሚጠራ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምልክት ሆነ። “የማስቈጣት ቀን” በመዝሙር ዘጠና አምስት፤ በኤርምያስ ሠላሳ ሁለት እና በዕብራውያን ሦስት ውስጥ ተጠቅሷል። ነገር ግን ያንን ምልክት በዚህ ጊዜ አንመለከትም። በቀደመው ክፍል ውስጥ የተገለጸ ሊታወቅ የሚገባ አስፈላጊ መርህ አለ። ይህ መርህ ደግሞ በነቢዩ ሳሙኤል፣ በሉሲፈር፣ በኤላን ዋይት እና በእርግጥም በሙሴ በዚህ ክፍል ውስጥ ተገልጦአል።

እርሱንም እንዲህ አሉት፡- እነሆ፡ አንተ ሽማግሌ ሆነሃል። ልጆችህም በመንገዶችህ አይሄዱም፤ አሁንስ እንደ ሌሎች አሕዛብ ሁሉ የሚፈረድልን ንጉሥ ሾምልን። እነርሱም፡- የሚፈረድልን ንጉሥ ስጠን ባሉ ጊዜ ይህ ነገር በሳሙኤል ፊት አስከፋ፤ ሳሙኤልም ወደ እግዚአብሔር ጸለየ። እግዚአብሔርም ሳሙኤልን እንዲህ አለው፡- በሚሉህ ነገር ሁሉ የሕዝቡን ድምፅ ስማ፤ አንተን አልናቁምና። በእነርሱ ላይ እንዳልነግሥ እኔን ናቁኝ እንጂ። ከግብፅ ካወጣችሁ ቀን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ እኔን ትተው ለሌሎች አማልክት እንዳገለገሉ በሠሩት ሥራ ሁሉ መሠረት እንዲሁ ለአንተ ደግሞ ያደርጋሉ። አሁንም የእነርሱን ድምፅ ስማ፤ ነገር ግን የሚነግሥባቸውን ንጉሥ ሥርዓት በግልጽ አስጠንቅቃቸው። አሳያቸውም። ሳሙኤልም ንጉሥ የጠየቁትን ሕዝብ የእግዚአብሔርን ቃል ሁሉ ነገራቸው። እንዲህም አለ፡- በእናንተ ላይ የሚነግሥ ንጉሥ ሥርዓቱ ይህ ይሆናል፤ ወንዶች ልጆቻችሁን ወስዶ ለራሱ ይመድባቸዋል። ለሰረገሎቹም እንዲሠሩና ፈረሰኞቹ እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል፤ አንዳንዶቹም በሰረገሎቹ ፊት ይደርጣሉ። ለራሱም የሺህ አለቆችና የሃምሳ አለቆች ያደርጋል፤ እርሻውንም እንዲያርሱ። እህሉንም እንዲያጭዱ። የጦር መሣሪያዎቹንና የሰረገሎቹን ዕቃዎች እንዲሠሩ ያደርጋቸዋል። ሴቶች ልጆቻችሁንም ሸቱ አዘጋጆች። ምግብ አብሳቶችና እንጀራ ጋጋሪዎች እንዲሆኑ ይወስዳቸዋል። እርሻዎቻችሁንና የወይን እርሻዎቻችሁን የወይራ በታዎቻችሁንም፣ ከእነርሱ ምርጫን ወስዶ ለባሪያዎቹ ይሰጣል። ከዘርዎቻችሁና ከወይን እርሻዎቻችሁ አሥራት ይወስዳል። ለሠራተኞቹና ለባሪያዎቹም ይሰጣል። ወንድ ባሪያዎቻችሁንና ሴት ባሪያዎቻችሁን፣ መልካሞቹንም ወጣቶቻችሁን፣ አህያዎቻችሁንም ወስዶ ለሥራው ያውላቸዋል። ከበጎቻችሁም አሥራት ይወስዳል፤ እናንተም ባሪያዎቹ ትሆናላችሁ። በዚያም ቀን ለራሳችሁ የመረጣችሁትን ንጉሥ ምክንያት ትጮኻላችሁ፤ እግዚአብሔርም በዚያ ቀን አይሰማችሁም። ሕዝቡ ግን የሳሙኤልን ድምፅ ለመታዘዝ እምቢ አሉ፤ እንዲህም አሉ፡- አይደለም፤ ነገር ግን በላያችን ንጉሥ ይሁን፤ እኛም ደግሞ እንደ አሕዛብ ሁሉ እንድንሆን፣ ንጉሣችንም እንዲፈረድልን፣ በፊታችንም እንዲወጣ፣ ጦርነታችንንም እንዲዋጋልን። ሳሙኤልም የሕዝቡን ቃል ሁሉ ሰማ። በእግዚአብሔርም ጆሮ ውስጥ ተናገረው። እግዚአብሔርም ሳሙኤልን፡- ድምፃቸውን ስማ፣ ንጉሥም ሹምላቸው አለው። ሳሙኤልም ለእስራኤል ሰዎች፡- እያንዳንዱ ወደ ከተማው ይሂድ አላቸው። 1 ሳሙኤል 8፡5-22።

በዚህ ክፍል ውስጥ የጥንታዊት እስራኤል እግዚአብሔርን እንደ ንጉሣቸው አልተቀበሉትም፤ ይህም ታሪክ ከዚያ በኋላ “ከቄሣር በቀር ንጉሥ የለንም” ብለው ያወጁበትን ዘመን አስቀድሞ ይጠቁማል። የእግዚአብሔርን ቴዎክራሲ ጥለው፣ ከራሳቸው ሕዝብ የሆነ ንጉሥ እንዲሰጣቸው አጥብቀው ጠየቁ፤ በመጨረሻም ግን ንጉሣቸው የሮማ ንጉሥ መሆኑን አወጁ። በመጨረሻዎቹ ቀናት ያለው የሮማ ንጉሥ የሮማ ጳጳስ ነው።

እነርሱ ግን፣ “አስወግደው፣ አስወግደው፣ ስቀሉት” ብለው ጮኹ። ጲላጦስም፣ “ንጉሣችሁን ልስቀል?” አላቸው። ዋና ካህናቱም፣ “ከቄሣር በቀር ንጉሥ የለንም” ብለው መለሱ። ዮሐንስ 19፡15።

ቴዎክራሲውን መቃወማቸው ለሳሙኤል እጅግ አስቀያሚና ግላዊ የሆነ ነገር ስለነበረ፣ እርሱም ይህን የትንቢታዊ ሹመቱ መጣል እንደሆነ ተረዳው። ነገር ግን እግዚአብሔር ሳሙኤል የተቃወሙት እግዚአብሔርን እንጂ ነቢዩን እንዳልሆነ እንዲረዳ አደረገ። እነዚህ ሁለት ክፍሎች ሙሴና ሳሙኤል ከጥንታዊቱ እስራኤል ዓመፅ ጋር የነበራቸውን የትንቢታዊ ግንኙነት ሲያቀርቡ፣ ከዚያ ዓመፅ በኋላ የመጣው ቅጣት ለጥንታዊቱ እስራኤል ፍጻሜው አልነበረም። አሁንም በኢያሱና በካሌብ የተወከለ ወደ ተስፋይቱ ምድር የሚገባ ቡድን ነበር፤ በሳሙኤልም ታሪክ ውስጥ የጥንታዊቱ እስራኤል ፍጻሜ በእስራኤል ነገሥታት መጨረሻ ላይ ነበር እንጂ በመጀመሪያው አልነበረም።

ሙሴ እግዚአብሔር ከጥንታዊቷ እስራኤል ጋር መሥራቱን እንዲቀጥል አሳሰበው፤ ምክንያቱም ሙሴ በዚያ ነጥብ ላይ መጨረስ የሕዝቡን መዳን የተመለከተውን ቅዱስ ታሪክ እና እግዚአብሔር ለአብርሃም የሰጠው ወደ ምድሪቱ እንዲመራቸው የገባውን ተስፋ በተሳሳተ መንገድ ያቀርባል ብሎ አሰበ። እዚህ ያለው ነጥብ ይህ ነው፤ እግዚአብሔር ዓመፅን እውነት ምስክር አድርጎ ለመጠቀም ሲፈልግ፣ እንዲፈጸምም እንዲቀጥልም ይፈቅዳል።

በሳሙኤል የተገለጠው የጽድቅ ቅጣ አመለካከት በኤሊን ዋይትም ደግሞ ተገልጦ ነበር።

“በሚኒያፖሊስ ላይ እንደ ተገለጠው ያለ እንዲህ ያለ ጽኑ ራስን መውደድና ብርሃንን ለመቀበልና ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆን በሕዝባችን መካከል ከዚህ በፊት ፈጽሞ አላየሁም። በዚያ ስብሰባ ላይ የተገለጠውን መንፈስ ከተጠበቁት ወገን መካከል ማንም እንኳ ከሰማይ ወደ እነርሱ የተላከውን እውነት ውድነት እንዲለይ ዳግመኛ ግልጽ ብርሃን እንደማያገኝ ተገልጦልኛል፤ ይህም ኩራታቸውን እስኪያደርጁ እና በእግዚአብሔር መንፈስ እንዳልተነሳሱ ነገር ግን አእምሮአቸውና ልባቸው በጭፍን ጥላቻ እንደ ተሞሉ እስኪመሰክሩ ድረስ ነው። ጌታ ወደ እነርሱ ቀርቦ ሊባርካቸውና ከመመለሳቸው ሊፈውሳቸው ወደደ፤ ነገር ግን ሊሰሙት አልፈቀዱም። ቆሬ፣ ዳታንና አቤሮንን ያነሳሳው ያው መንፈስ እነርሱንም ያነሳሳቸው ነበር። እነዚያ የእስራኤል ሰዎች ስህተተኞች መሆናቸውን የሚያረጋግጥ ማንኛውንም ማስረጃ ለመቃወም ቆርጠው ነበር፤ በመለያየት መንገዳቸውም ወደ ፊት ይቀጥሉ ነበር፤ እስከሚብዙዎቻችን ተስበው ከእነርሱ ጋር እስኪተባበሩ ድረስ።”

“እነዚህ እነማን ነበሩ? ደካሞች አልነበሩም፣ ድንቆች አልነበሩም፣ ያልበሩ አልነበሩም። በዚያ ዓመፅ ውስጥ በማሳበሩ ውስጥ የታወቁ፣ የዝና ሰዎች የነበሩ ሁለት መቶ አምሳ አለቆች ነበሩ። ምስክርነታቸውስ ምን ነበር? ‘ማሳበሩ ሁሉ ቅዱሳን ናቸው፣ እያንዳንዳቸውም፣ እግዚአብሔርም በመካከላቸው አለ፤ እንግዲህ ለምን ከእግዚአብሔር ማሳበር በላይ ራሳችሁን ታነሣላችሁ?’ [ዘጉልቀ 16፡3]። ቆሬና ባልደረቦቹ በእግዚአብሔር ፍርድ ሲጠፉ፣ በእነርሱ የተታለሉት ሕዝብ በዚህ ተአምር የእግዚአብሔርን እጅ አላዩም። በማግሥቱም ማሳበሩ ሁሉ ሙሴንና አሮንን፣ ‘የእግዚአብሔርን ሕዝብ እናንተ ገደላችሁ’ [ቁጥር 41] ብለው ከሰሱአቸው፤ መቅሠፍትም በማሳበሩ ላይ መጣ፣ ከአሥራ አራት ሺህም በላይ ሰዎች ጠፉ።”

“ከሚኒያፖሊስ ለመሄድ ሳሰብኩ፣ የጌታ መልአክ ከእኔ አጠገብ ቆመና እንዲህ አለኝ፡- ‘እንዲህ አይደለም፤ እግዚአብሔር በዚህ ስፍራ አንቺ የምትሠራው ሥራ አለው። ሕዝቡ የቆሬ፣ የዳታንና የአቢራምን ዓመፅ ደግመው እየፈጸሙ ናቸው። በሚገባሽ ቦታ አኖርሁሽ፤ በብርሃን ውስጥ ያልሆኑት ግን ይህን አያውቁም፤ ለምስክርነትሽም አይሰሙም፤ እኔ ግን ከአንቺ ጋር እሆናለሁ፤ ጸጋዬና ኃይሌ ያጸኑሻል። የሚንቁት አንቺን አይደለም፣ ነገር ግን ወደ ሕዝቤ የምልካቸውን መልእክተኞችና መልእክቱን ነው። ለጌታ ቃል ንቀት አሳይተዋል። ሰይጣን ዓይኖቻቸውን አሳውሮአል፣ ፍርዳቸውንም አጣመዋታል፤ እያንዳንዱም ነፍስ ከዚህ ኃጢአታቸው፣ ለእግዚአብሔር መንፈስ ስድብ የሚያደርስ ከዚህ ያልተቀደሰ ራስን መቻል ካልተናዘዘ፣ በጨለማ ይሄዳሉ። እንዲፈውሱ ንስሐ ካልገቡና ካልተመለሱ፣ መቅረቱን ከስፍራው አነሣዋለሁ። መንፈሳዊ ዓይነ ልቦናቸውን አጨልመዋል። እግዚአብሔር መንፈሱንና ኃይሉን እንዲገልጥ አልፈለጉም፤ ምክንያቱም በቃሌ ላይ የፊዝና የጥላቻ መንፈስ አላቸውና። ቅልልነት፣ ተራ ማድረግ፣ ፊዝና ቀልድ በየቀኑ ይፈጸማሉ። ልባቸውን እኔን ለመፈለግ አላዘጋጁም። በራሳቸው እሳት ብልጭታ ይሄዳሉ፤ ንስሐም ካልገቡ በኋላ ይተኛሉ። እንዲህ ይላል ጌታ፡- በተመደበልሽ የኃላፊነት ቦታ ቁሚ፤ እኔ ከአንቺ ጋር ነኝና፣ አልተውሽምም አልተውሽምም።’ እነዚህን ከእግዚአብሔር የመጡ ቃላት ቸል ለማለት አልደፈርኩም።” The 1888 Materials, 1067.

እህት ዋይት ከሳሙኤል አመለካከት ጋር ተመሳሳይ ሆና ተቀርባ ነበር፤ ከዐመፀኞችና ከዐመፀቸው ጋር እንድትቀር እና በ“ግዴታ”ዋ “ቦታ” ላይ “እንድትቆም” ተነገራት። እርስዋ (ነቢይቱ) ዐመፀኞችንና ዐመፀቸውን ለራሳቸው ትታ ለመሄድ ከወሰነች በኋላ፣ በቦታዋ ጸንታ እንድትቆም ታዘዘች።

የመጀመሪያ መጠቀስ ሕግ፣ እርሱም የአልፋና አሜጋ መርህ ዋነኛ ክፍል ሲሆን፣ አንድ ጉዳይ ለመጀመሪያ ጊዜ ሲጠቀስ ያ መጠቀስ ከፍተኛ አስፈላጊነት እንዳለው ያመለክታል። ከሉሲፈር ዓመፀ እጅግ መጀመሪያ ጋር የተያያዘው ነገር እግዚአብሔር ቢፈልግ ኖሮ፣ በሉሲፈር አእምሮ ውስጥ ተነሥቶ በነበረው በሉሲፈር የመጀመሪያ ራስ ወዳድ ሐሳብ ቀንጣፋ ሉሲፈርን ለማጥፋት የሚበቃ ሥልጣን ሁሉ እንዳለው ነበር። እግዚአብሔር ሉሲፈርን ከፍጥረት ውስጥ ማስወገድ ይችል ነበር፤ እንዲሁም ያን ለማድረግ ቢመርጥ ኖሮ፣ ሌሎች መላእክት ምን እንደ ሆነ እንኳ እንዳያውቁ በሚያስችል መልኩ ማድረግ የሚችል ኃይል አለው። እርግጥ ነው፣ ይህን አላደረገም፤ ምክንያቱም ከሌሎች ነገሮች ጋር አብሮ ይህ የባሕርዩን መካድ በሆነ ነበር፤ ነገር ግን እርሱ ያንኑ ነገር ለማድረግ የሚያስችለውን የፈጠራ ኃይል ይዟል። ነገር ግን አላደረገውም። ዓመፀ የባሕርዩ ምስክርነት ክፍል፣ በሰማይ የተጀመረውና በመጨረሻ ወደ ምድር የሚደርሰው የተጋድሎ ምስክርነት ክፍል እንዲሆን በትዕግሥት ፈቀደ። ይህ ነው የሙሴ ንግግር ለጥንታዊቷ እስራኤል ያስፈጸመው። እግዚአብሔር የዓመፀኞች ትውልድ በምድር በዳ እንዲሞት ፈቀደ፣ ያንንም ታሪክ ከዘላለም ወንጌል ጋር የተያያዙትን እውነቶች ለማስፋፋት እንደ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምሳሌ ተጠቀመበት።

እንዲሁም፣ በሳሙኤል ዘመን እግዚአብሔርን እንደ ንጉሥ በመጥላት ጊዜ እንዲሁ ነበር። ሳሙኤል የግል እምነቶችና የነቢያዊ እውቀቱ ቢኖሩም፣ ወደ ፊት ሄዶ በተሰጠው የኃላፊነት ስፍራ እንዲቆም ታዘዘ። ይህ የእግዚአብሔር ነቢያዊና ታሪካዊ እንክብካቤ አካል ከባቢሎን ምርኮ በኋላ በቤተ መቅደሱ ዳግመኛ ግንባታ ውስጥም ይታወቃል። እግዚአብሔር የሰባውን ዓመት ምርኮ እያንዳንዱን ክፍል አስቀድሞ ተናግሮ ገዛው፤ ወደ ኢየሩሳሌም መመለሳቸውን፣ ኢየሩሳሌምን እንደገና መሥራታቸውን፣ ቤተ መቅደሱን፣ ጎዳናዎችንና ቅጥሮችንም። ከምርኮ ነፃ የሚወጡበትን ጊዜ የሚለዩ የዘመን ትንቢቶችን አቀረበ። የሁለት ሺህ ሦስት መቶውን ዓመታት መጀመሪያ ለማሳየት ስንት አዋጆች እንደሚኖሩ ገለጠ። ሂደቱን በመጀመሪያው አዋጅ የሚጀምረውን የአሕዛብን ንጉሥ ቂሮስን በስሙ ጠራው። ኢየሩሳሌምንና ቤተ መቅደሱን እንደገና የመገንባት ነገሮች ሁሉ በተለይ ተለይተው ተገልጠው ነበር፣ ሥራውንም ለማከናወን ጸድቃን ሰዎችንና ነቢያትን አስነሣ።

በባቢሎን ምርኮ ያበቃው ዓመፅ፣ ሁሉም ግልጽ የሆነ መለኮታዊ ትንቢታዊ አስቀድሞ እውቀትና ጣልቃ ገብነት ቢኖረው፣ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር የነበረውን የእርሱን ግላዊ መገኘት አስቀድሞ አብቅቶ ነበር። እንደገና የተሠራው ቤተ መቅደስ ወደ እርሱ የሸኪና ክብር ፈጽሞ አልተመለሰበትም። ምንም እንኳን ሸኪና በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ በመገኘቷ ቤተ መቅደሱ ዳግመኛ አልተባረከም ቢሆንም፣ ታሪኩ ሙሉ በሙሉ በዓለም ፍጻሜ ዘመን የሚሆነውን ታሪክ የትንቢታዊ መዋቅር ለመስጠት ተጠቅሞበታል። በዚያ አንጻር፣ እንደገና የተሠራው ቤተ መቅደስ የእግዚአብሔር መገኘት ሳይሆን የእስራኤል ዓመፅ ምስክር ነበር። ነገር ግን የዚያ ታሪክ ነቢያት፣ እንደ ሳሙኤልና እህት ዋይት በሚኒያፖሊስ፣ እንደ ነቢያት በነቢያዊ አገልግሎት መስክ ማገልገላቸውን ቀጠሉ።

የሉሲፈር ዓመፅ በክርስቶስና በሰይጣን መካከል በሚካሄደው ታላቅ ተጋድሎ መጀመሪያ የተጠቀሰው ነገር ነው፤ እግዚአብሔርም ለራሱ ዓላማ ሲል ዓመፁ እንዲቀጥል ፈቀደ። ሳሙኤልም፣ እስራኤል እንደ ሌሎች አሕዛብ ለመሆን በፈለገቸው ፍላጎት ላይ ጽድቅ የተሞላ ቁጣ ቢኖረውም፣ የመጀመሪያዎቹን ሁለት ነገሥታት በቅባት ለመቀባት እንዲሳተፍ ተመራ። እንዲሁም የእግዚአብሔር ነቢያት ከዚያ በኋላ የእግዚአብሔር ሸኪና መገኘት ፈጽሞ የማይኖረውን መቅደሱን እንደገና በመሥራት ተሳተፈ።

እነዚያ በ1863 ዓ.ም. የአድቪንቲዥምን ዓመፅ ለመሸፈን በመሞከር በትንቢታዊው ቃል ላይ “የተረት ሳህኖቻቸውን” የሚጠቀሙ፣ እናም በ1863 ዓ.ም. ማንኛውም ስህተት ተፈጽሞ ኖሮ እንደሆነ ሴቲቱ ነቢይት ከልክላ ትኖር ነበር በሚል አመክንዮ ላይ ክርክራቸውን ለመመስረት የሚመርጡ፣ በእግዚአብሔር ላይ የተነሣው ዓመፅ በመጀመሪያ ጊዜ በተጠቀሰበት ስፍራ የተለየውን የመጀመሪያ መርህ ሆነ ብለው የማያውቁ ናቸው። እግዚአብሔር ለራሱ ዓላማ ሲል ዓመፁን ይፈቅዳል፤ እናም ለመጡ በሚችሉ ዓመፆች ውስጥ ነቢያቱ ገለልተኞች ወይም ዝምተኞች እንዲቀሩ ቢመርጡ፣ ያ ምርጫ የእርሱ ነው።

ከ1844 እስከ 1863 ድረስ ያለውን የፈተና ሂደት—ይህም የጥንታዊቷ እስራኤል ቀይ ባሕርን ከተሻገሩ በኋላ ባለፉት አሥር ፈተናዎች ባልተሳካላቸው ነገሮች የተመሰሰለ—ስንመለከት ይህን መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነታ መረዳት አስፈላጊ ነው። የእግዚአብሔር ነቢያት በመታዘዝ ዘመንም ሆነ በአለመታዘዝ ዘመን እንደ እርሱ ነቢያት ይሠራሉ፤ እንዲሁም አንዳንድ ጊዜ በውጫዊ እይታ ነቢይ ሊቃውመው የሚገባ ነገር የሚመስልን ጉዳይ አይቃወሙም። አንዳንድ ጊዜ ዓመፁን በግልጽ ያውቃሉ፣ ግን ይገታሉ፤ በሌላ ጊዜም ጌታ ስለ ዓመፁ ዓይኖቻቸውን ይሸፍናል። ይህ አመለካከት ሲታወቅ፣ 1863 በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ ያለው ስድስተኛው መንግሥት ታሪክ ውስጥ—ለፕሮቴስታንቲዥም ቀንድም ሆነ ለሪፐብሊካኒዥም ቀንድ—አስፈላጊ የመንገድ ምልክት ይሆናል።

በነቢያትም አፍ ተናገርሁ፣ ራእያትንም አበዘሁ፣ በነቢያትም አገልግሎት ምሳሌዎችን ተጠቀምሁ። ሆሴዕ 12፡10።